

Inleiding

Hoger Onderwijs instellingen zijn conform artikel 1.21 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek verplicht om een meldcode huiselijk geweld vast te stellen op basis waarvan stapsgewijs wordt aangegeven hoe wordt omgegaan met signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling. Daarnaast zijn de instellingen verplicht om de kennis en het gebruik van de meldcode voor haar beroepskrachten te bevorderen.

Doel meldcode

Beroepskrachten en instellingen kunnen een belangrijke rol hebben in het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze meldcode heeft tot doel om beroepskrachten en de aandachtfunctionarissen van de Radboud Universiteit te ondersteunen en begeleiden in de stappen die gezet moeten worden bij signalen van dergelijk geweld.

Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling Hoger Onderwijs

Considerans

Het College van Bestuur van de Radboud Universiteit

Overwegende

dat de Radboud Universiteit verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan haar studenten en medewerkers, dat deze verantwoordelijkheid ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan studenten of medewerkers die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;

dat van de beroepskrachten die werkzaam zijn bij de Radboud Universiteit op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met studenten en medewerkers attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;

dat de Radboud Universiteit een meldcode wenst vast te stellen zodat de beroepskrachten die binnen de Radboud Universiteit werkzaam zijn weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;

dat onder huiselijk geweld wordt verstaan: lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld, of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring. Waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele, psychische of economische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer. Daaronder worden ook begrepen ouderenmishandeling, geweld tegen ouders, vrouwelijke genitale verminking, huwelijksdwang en eengerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: familieleden, huisgenoten, de echtgenoot of voormalig echtgenoot, of (ex-) partner, mantelzorgers;

dat onder kindermishandeling wordt verstaan: elke vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. Daaronder is ook begrepen eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking en het (als minderjarige) getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/of andere huisgenoten;

dat onder beroepskracht wordt verstaan: elke beroepskracht die voor de Radboud Universiteit werkzaam is en die in dit verband aan studenten of medewerkers van de organisatie zorg, begeleiding, onderwijs, of een andere wijze van ondersteuning biedt;

dat onder student wordt verstaan: iedere persoon ingeschreven als student bij de Radboud Universiteit;

dat onder medewerker wordt verstaan: iedere persoon in dienst van de Radboud Universiteit, ongeacht een vast of tijdelijk arbeidscontract, aan wie de beroepskracht zijn professionele diensten verleent.

dat onder aandachtfunctionaris wordt verstaan: een aangewezen persoon die voor de Radboud Universiteit werkzaam is. De aandachtfunctionaris heeft een coördinerende rol en wordt altijd door de beroepskracht geraadpleegd bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. De aandachtfunctionaris is de persoon die afweegt of Veilig Thuis betrokken wordt en/of een melding wordt gedaan;

dat onder betrokkene wordt verstaan: een student of medewerker in de zin van deze meldcode;

in aanmerking nemende artikelen 1.20 en 1.21 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, richtlijnen van de Radboud Universiteit ingevolge de Algemene Verordening Gegevensbescherming, richtlijnen en/of codes inzake (seksuele) intimidatie van de Radboud Universiteit, stelt de volgende Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vast.

Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling hoger onderwijs.

Stap 1: In kaart brengen van signalen¹

De beroepskracht van de Radboud Universiteit brengt de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en rapporteert deze aan de aandachtfunctionaris.

De aandachtfunctionaris legt de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen. De beroepskracht dan wel de aandachtfunctionaris maakt bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling desgewenst gebruik van een signaleringsinstrument.²

De aandachtfunctionaris beschrijft de signalen zo feitelijk mogelijk. Als er daarbij gebruik wordt gemaakt van informatie van derden, dan wordt de bron vastgelegd.

Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, dan vermeldt de aandachtfunctionaris uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. De aandachtfunctionaris maakt een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht.

¹ De volgorde van onderstaande stappen is niet dwingend. Waar het om gaat is dat de aandachtfunctionaris op enig moment in het proces alle stappen heeft doorlopen, voordat hij besluit om een melding te doen.

² Via de bronnenlijst kunnen aanvullende bronnen worden geraadpleegd, onder andere op het gebied van signalerings- en risicotaxatie instrumenten.

De aandachtfunctionaris legt diagnoses alleen vast als de aandachtfunctionaris dan wel de beroepskracht daartoe bevoegd is.

Oudersignalen

In het hoger onderwijs is doorgaans geen contact met kinderen van een betrokkene. Ook als de beroepskracht of de aandachtfunctionaris het kind niet ziet, kan worden afgevraagd of een kind veilig is bij zijn ouders. De aandachtfunctionaris legt daarom eventuele 'oudersignalen' vast als de lichamelijke of geestelijke conditie van de betrokkene of andere omstandigheden, een bedreiging kunnen vormen voor de veiligheid of de ontwikkeling van de kinderen die van de betrokkene afhankelijk zijn. De stappen van de meldcode zijn ook van toepassing op deze 'oudersignalen'.

Indien er kinderen zijn die van de betrokkene afhankelijk zijn, dan legt de aandachtfunctionaris, indien mogelijk, in het dossier vast:

- het aantal en de leeftijd van de kinderen;
- of de betrokkene de zorg voor de kinderen deelt met een (ex-) partner of met een andere volwassene.

Signalen van geweld door een beroepskracht in een zorg- of onderwijsrelatie

Gaan de signalen over mogelijk geweld gepleegd door een beroepskracht ten opzichte van een student³, meld de signalen dan conform de interne richtlijnen⁴ van de Radboud Universiteit. In dat geval is dit stappenplan **niet** van toepassing.

Signalen van geweld tussen studenten

Signalen over mogelijk geweld gepleegd tussen studenten vallen niet onder het stappenplan van deze meldcode. Deze signalen worden gemeld conform de interne richtlijnen⁵ van de Radboud Universiteit. Op deze regel geldt één uitzondering: de signalen van mogelijk geweld vallen wel onder de meldcode als het geweld zich afspeelt tussen partners die beiden student of medewerker zijn van de Radboud Universiteit, bijvoorbeeld als zij als echtgenoten of partners samenwonen.

³ In geval van seksueel geweld tegen een minderjarige student geldt een meldplicht aan het instellingsbestuur, voor het instellingsbestuur een overlegplicht met de vertrouwensinspecteur en mogelijk een aangifteplicht (artikel 1.20 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek).

⁴ Klachtenregeling ongewenst gedrag Radboud Universiteit

⁵ Zie onder 4

Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig Thuis

De beroepskracht bespreekt signalen met de aandachtfunctionaris.

De aandachtfunctionaris vraagt advies aan Veilig Thuis of aan een deskundige op het gebied van letselduiding⁶, als er behoefte is aan meer duidelijkheid over (aard en oorzaak van) letsel. De aandachtfunctionaris kan de vragen en zorgen anoniem voorleggen aan Veilig Thuis.

Advies bij specifieke vormen van geweld

Binnen de Radboud Universiteit is onvoldoende kennis aanwezig over de aanpak van specifieke vormen van geweld, zoals eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, seksueel misbruik en vrouwelijke genitale verminking, of ouderenmishandeling. De aandachtfunctionaris vraagt in deze gevallen altijd advies aan Veilig Thuis over vervolgstappen. Dit advies is ook van belang om mogelijke veiligheidsrisico's van eventuele vervolgstappen zorgvuldig te kunnen afwegen.

De aandachtfunctionaris legt de uitkomsten van de collegiale consultatie en/of het gegeven advies van Veilig Thuis vast.

Stap 3: Gesprek met de betrokkene

De aandachtfunctionaris bespreekt de signalen met de betrokkene. Wanneer ondersteuning nodig is bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met betrokkene, dan raadpleegt de aandachtfunctionaris een deskundige collega en/of Veilig Thuis. In het gesprek met de betrokkene komt in ieder geval aan de orde:

- het doel uit van het gesprek;
- een beschrijving van de vastgestelde feiten en de waarnemingen die zijn gedaan;
- een interpretatie van de aandachtfunctionaris nadat de betrokkene heeft gereageerd op de feiten en waarnemingen⁷;
- de mogelijkheid om het signaal te delen met Veilig Thuis⁸;
- de melding aan betrokkene dat een dossier wordt gevormd conform de (privacy) richtlijnen van de Radboud Universiteit.

⁶ Forensische expertise kan door Veilig Thuis ná een melding worden ingeschakeld.

⁷ in geval van vrouwelijke genitale verminking kunt u daarbij de 'Verklaring tegen meisjesbesnijdenis' gebruiken <http://www.pharos.nl/nl/kenniscentrum/meisjesbesnijdenis/protocollen-en-materialen/preventiematerialen/verklaring-meisjesbesnijdenis>

⁸ Na het doorlopen van het afwegingskader.

Het doen van een melding bij Veilig Thuis zonder dat de signalen zijn besproken met de betrokkene, is alleen mogelijk als:

- er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de betrokkene, die van de aandachtfunctionaris, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
- als de aandachtfunctionaris goede redenen heeft om te veronderstellen dat de betrokkene door dit gesprek het contact zal verbreken en dat de betrokkene daardoor niet voldoende meer kan worden beschermd tegen het mogelijk geweld.⁹

De aandachtfunctionaris van de Radboud Universiteit bespreekt deze gevallen met Veilig Thuis.

LET OP: het (anoniem) advies vragen aan en overleggen met Veilig Thuis is altijd mogelijk en staat los van het doen van een melding.

Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en vraag in geval van twijfel altijd (opnieuw) advies aan Veilig Thuis.

De aandachtfunctionaris weegt op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de betrokkene het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Hij/zij betreft daarbij eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.

De aandachtfunctionaris maakt indien nodig bij het inschatten van het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling gebruik van een risicotaxatie-instrument.¹⁰

De aandachtfunctionaris raadpleegt in geval van twijfel altijd (opnieuw) Veilig Thuis. De medewerkers van Veilig Thuis bieden ondersteuning bij het wegen van het geweld en van de risico's op schade en zij kunnen adviseren over vervolgstappen.

De navolgende afwegingen¹¹ worden door de aandachtfunctionaris van de Radboud Universiteit doorlopen. Indien nodig laat de aandachtfunctionaris zich hierin bijstaan door interne deskundigen en/of vraagt advies aan Veilig Thuis.

Afwegingen in stap 4:

1. Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?
 - **Nee:** Afsluiten en vastleggen in dossier.
 - **Ja:** Ga verder met afweging 2.

⁹ Veilig Thuis zal in dit geval wél delen met betrokkene dat er een melding is of wordt gedaan.

¹⁰ Via de in de literatuurlijst vermelde bronnen zijn risicotaxatie instrumenten te raadplegen.

¹¹ Afwegingen 1 en 2 in stap 4 en afwegingen 3 tot 5 in stap 5.

2. Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?

- **Nee:** Ga verder met afweging 3 in stap 5.
- **Ja:** Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.

Stap 5: Beslissen: zelf hulp organiseren of melden

Het doen van een melding bij Veilig Thuis van mogelijk huiselijk geweld of mogelijke kindermishandeling is noodzakelijk:

- in ALLE gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid;
- in alle ANDERE gevallen waarin de aandachtfunctionaris meent dat hij/zij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling;
- als een aandachtfunctionaris die hulp biedt of organiseert om betrokkene te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Afwegingen in stap 5:

3. Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden?

- **Nee:** Melden bij Veilig Thuis
- **Ja:** Ga verder met afweging 4.

Er is voor de Radboud Universiteit géén sprake van effectieve hulp bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden indien de aandachtfunctionaris van de Radboud Universiteit:

- onvoldoende mogelijkheden heeft om zich een actueel beeld van de veiligheid te vormen en/of
 - onvoldoende zicht kan krijgen op onveilige gebeurtenissen in de voorgeschiedenis en/of van de feiten die ten grondslag liggen aan de mogelijk geconstateerde onveiligheid en/of
 - onvoldoende mogelijkheden heeft om passende en samenhangende hulp te bieden of te organiseren met veiligheid als resultaat.
4. Aanvaard de betrokkene hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?
- **Nee:** Melden bij Veilig Thuis.
 - **Ja:** Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.

Voor zover afweging 3 met JA is beantwoord maakt de aandachtfunctionaris van de Radboud Universiteit afspraken met betrokkene over ketenpartners (waaronder in ieder geval Veilig Thuis) waarmee wordt samengewerkt, doelen, resultaten, monitoring van resultaten en de termijn waarop resultaten geëvalueerd worden.

5. Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen?

- **Nee:** (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis.
- **Ja:** hulp afsluiten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.

Vastgesteld door het College van bestuur van de Radboud Universiteit in de vergadering van 2 juli 2019.

Prof. dr. D.H.J. Wigboldus
voorzitter

drs. G.B. van Assem
secretaris

Bijlage:

Stroomschema Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling met afwegingskader.

<https://integraalveilig-ho.nl/wp-content/uploads/Stroomschema-afwegingskader-MKHG-v1-030618.pdf>

<https://integraalveilig-ho.nl/wp-content/uploads/Stroomschema-stappen-MKHG-v1-030618.pdf>

Bronnen

Augeo, Movisie, Nederlands Jeugdinstituut, Ministerie van Veiligheid en Justitie, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, *Basisdocument: Het afwegingskader in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling* (2017),

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/richtlijnen/2017/07/28/afwegingskader-in-de-meldcode-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling/afwegingskader.pdf>

Ministerie van Veiligheid en Justitie, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Vereniging Nederlandse Gemeenten, *Geweld hoort nergens thuis. Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling* (2018), <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2018/04/25/actieprogramma-geweld-hoort-nergens-thuis>

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, *Basismodel meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling* (2016),

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2017/01/09/basismodel-meldcode-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling/Basismodel+meldcode.pdf>

Movisie, *Factsheet: De meldcode bij vermoedens van eer gerelateerd geweld* (2014),

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/brochures/2015/02/02/de-meldcode-bij-vermoedens-van-eergerelateerd-geweld/de-meldcode-bij-vermoedens-van-eergerelateerd-geweld.pdf>

Samenwerkingsverband beroepsgroep onderwijs, *Het afwegingskader in de verbeterde meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, cluster onderwijs* (2018), nog niet gepubliceerd.